Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1773

Vragen van de leden **Klever** en **Graus** (beiden PVV) aan de Minister van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Economische Zaken over *het bericht «Weer dode potvissen gezien bij Texel»* (ingezonden 19 januari 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Dam** (Economische Zaken) (ontvangen 8 maart 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1320.

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht «Weer dode potvissen gezien bij Texel»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Bent u ervan op de hoogte dat de elektromagnetische straling van onderzeese stroomkabels om bijvoorbeeld windmolenparken op zee aan te sluiten de navigatie van zeezoogdieren kan verstoren?[2] [3] [4]

Antwoord 2
Er is tot nu toe voornamelijk onderzoek gedaan naar de mogelijkheid dat zeezoogdieren elektromagnetische straling kunnen waarnemen. Voor alle soorten walvissen en dolfijnen wordt verondersteld dat zij veranderingen in een magnetisch veld vanaf een bepaald niveau (0,05 μT (microTesla)) kunnen waarnemen. Of een magnetisch veld van een onderzeese stroomkabel de navigatie van zeezoogdieren verstoort, is niet bekend. Er zijn aanwijzingen dat

---

1 «Weer dode potvissen gezien bij Texel», Nu.nl (14-01-2016) (http://www.nu.nl/binnenland/4197711/weer-dode-potvissen-gezien-bij-texel.html)

2 «Fears for safety of pod of 60 whales who may have become confused by high voltage cable under the seabed», Daily Mail (23-01-2011) (http://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-1389999/Fears-safety-pod-60-whales-confused-high-voltage-cable-seabed.html)

3 «Effects of EMFS from undersea power cables on elasmobranchs and other marine species» (september 2011) (http://www.boem.gov/Environmental-Stewardship/Environmental-Studies/Pacific-Region/Studies/2011-09-EMF-Effects.aspx)

4 «The impact of electric and magnetic fields from submarine cables on marine organisms. The current state of knowledge» (12 november 2010) (http://www.seai.ie/Renewables/Ocean_Energy/Foreshore_Lease_Consultation/Appendix_4_-_Impact_of_electric_and_magnetic_fields.pdf)

ah-tk-20152016-1773
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2016

verschillende soorten walvisachtigen geringe afwijkingen in aardmagnetische velden gebruiken voor navigatie en oriëntatie. Er zijn ook aanwijzingen dat de zogenoemde live-strandingen vooral plaatsvinden op locaties waar tijdelijke afwijkingen in het aardmagnetisch veld bepaalde misleidende patronen veroorzaken. Overigens zijn er verschillende andere theorieën bekend van oorzaken voor de strandingen van walvissen (toename in zonneactiviteit met veranderingen in het aardmagnetisch veld tot gevolg; verstoring van de zeewatertemperatuur; ziekte of sterfte van een leidend dier in een groep), maar tot nu toe is geen daarvan wetenschappelijk bewezen. Er zijn sinds de Middeleeuwen al strandingen van potvissen op de Nederlandse kust bekend; de oudste, gedocumenteerde stranding stamt uit 1254 of 1257 bij Stavoren. De meeste strandingen vinden plaats in de maanden van november tot februari. Dat is de periode waarin potvissen naar het zuiden trekken over de Atlantische Oceaan. Het verdwalen van potvissen in de Noordzee vormt een nog onopgelost raadsel.

Vraag 3
Kunt u aangeven in hoeverre er bij het plaatsen van nieuwe stroomkabels op zee rekening wordt gehouden met de stralingseffecten op zeezoogdieren?

Antwoord 3
In de Milieu Effect Rapportage (MER) voor de kabelverbindingen tussen de windparken voor de kust van Zeeland en het vasteland worden uitkomsten van diverse onderzoeken op dit gebied in beeld gebracht. Geconstateerd wordt dat het niet bekend is dat magnetische velden van onderzeese stroomkabels aantoonbare effecten veroorzaken op zeezoogdieren.

Vraag 4
Bent u bereid om in het onderzoek naar de doodsoorzaak van de aangespoelde potvissen het verstorende effect van onderzeese stroomkabels mee te nemen, en zo niet, waarom niet?

Antwoord 4
De doodsoorzaak bij een stranding van dergelijke grote zeezoogdieren is in het algemeen verstikking onder het eigen gewicht. Dat is iets anders dan de strandingsoorzaak, die – zoals aangegeven bij vraag 2 – niet bekend is.